

Interview
Awater / najaar 2015

Het binnen als landschap

Interview met Marije Langelaar
door Saskia Stehouwer

S: Nu ik je poëzie chronologisch heb gelezen heb ik het gevoel getuige te zijn geweest van een soort scheikundig proces: van een gasvorm naar gecondenseerde waterdruppels, die uiteindelijk samen een stroom zijn gaan vormen. Een verdichting van de bladzijde met steeds meer woorden en zinnen. De laatste stap, van vloeibare toestand naar vaste stof, zal misschien niet plaatsvinden omdat jouw poëzie daar veel te open en levendig voor is. Wat vind je van die vergelijking?

M: Wat een prachtige vergelijking!

Maar is dat niet wat we allemaal doen en gedaan hebben?

Het afdalen van droom, wens, potentie (gas, lichtflits) naar vorm. Iets wat spartelend en levend op aarde komt. Ik doe niet anders. De ontwikkeling in mijn gedichten is blijkbaar een getuigenis van deze afdaling.

Ook de overgang naar vaste stof zal plaatsvinden. Maar dan om te constateren dat alles, in die vaste stof, als je wat beter oplet en er een grote microscoop opzet, als een gek vibreert, danst, zingt, als een groot atomisch orgasme. Wat een weelde. Maar niet als een theorie; ik heb niets met theorieën, ik wil dat voelen en ervaren. Dan pas wordt het een levende realiteit.

S: In je poëzie zie ik een duidelijk begaan zijn met de mensheid en de natuur, een soort holistische levenshouding, maar net als ik ben jij geen dichter die heel openlijk opinies uit of namen noemt. Zie jij jezelf als een geëngageerde dichter en zo ja, hoe breng je dat engagement in je gedichten tot uitdrukking?

M: Het meest geëngageerde wat ik kan doen, is mijzelf zo veel mogelijk innemen, ontdekken, verkennen en daarbij verantwoordelijkheid nemen voor alles wat ik ben, doe, zeg en gedaan heb.

Het begint dus met de stap naar binnen.

Het binnen is een landschap, een filmvertoning, een wrede worsteling, gedrochten en engelen die hun plaats innemen, vechten en spelen. Het binnen is het meest seksuele, bloeddorstige podium dat je ooit hebt gezien,

en dan weer kalm en sereen, glimmende steden in trance met torens en mijnen. Katten en honden. Waar je ontgoocheld raakt, gespleten wordt, verminkt en dan weer in je mooiste flodderige jurkje wuivend in een veld, de liefde bedrijft op een wolk. Trompetten die schallen, honing die de berg afstroomt, het gras dat ogen krijgt, het bos dat ogen krijgt, de rivier die ogen krijgt.

Daarom dicht ik. Van dat wonder vervuld zijn, dronken van hartstocht, van de warme slag in je lijf, elke seconde word ik weer nieuw geboren, het slaat mij het leven in en ik zeg elke keer weer JA.

S: Hoe beïnvloedt wat er vanbinnen gebeurt dan jouw positie in de buitenwereld?

M: In mijn beleving is het zo dat binnen- en buitenwereld effect op elkaar hebben. Wanneer je de volle verantwoording neemt voor jezelf en wie je bent, heeft dit automatisch effect op hoe je leeft. Je kunt niet meer werkeloos toezien hoe dingen niet kloppen.

Ik ben een bouwer. Als ik jurist was geweest, had ik het rechtssysteem graag omgevormd omdat ik tijdens een lange vechtscheiding aan den lijve heb ondervonden hoe corrupt en gemakkelijk te manipuleren het is.

Maar ik ben geen jurist, ik ben vooral een moeder van twee jongens, een van 8 jaar en een van 10 maanden, en dus werk ik aan de fundamenten die daarvoor belangrijk zijn.

In 2011 heb ik een ervaringsgerichte basisschool opgericht, in België waar ik ook woon, inclusief kippen en 40 leerlingen. Momenteel werk ik aan het opzetten van een ecodorp, een zelfgebouwde leefgemeenschap waarin saamhorigheid, ecologie en spiritualiteit centraal staan.

Ik geloof in de zachte waarden, niet noodzakelijk in de waarden opgelegd door deze maatschappij. Ik denk en beweeg me vaak buiten de geijkte paden, niet omdat dit moet maar omdat ik graag mijn eigen kaders schrijf. Schrijf je eigen leven. Wees je eigen onuitputtelijke bron, wees het beste wat je ooit is overkomen.

Schrijven om het schrijven, het opgaan in woordspelletjes en literaire vernuftigheden, vind ik niet interessant. Ik kan alleen schrijven wanneer er iets overloopt. Wanneer ik in brand sta. Wanneer er iets gegist is wat woorden moet krijgen. Uiteindelijk gaat het allemaal over het in vorm komen van mijzelf. Dat proces staat voorop; de woorden en gedichten zijn de transcripties daarvan, sterk metaforisch. En waar kom je uiteindelijk uit? Dat is de vraag.

Die stoel, dat landschap, de vogels, de vonk, de schuur, de schedel. Ik ben dat alles.

Je kunt me holistisch noemen, een pantheïst, een geitenwollen sok, hippie, of welke naam je er ook maar aan wilt geven. Dat maakt me niets uit.

S: Word je wel eens verrast door je eigen gedichten?

M: Een van de meest frappante dingen is dat mijn gedichten vaak een voorbode zijn gebleken van iets wat ik later mee zou maken. 'Vrij' is daar een voorbeeld van en 'Vonk' ook.

En zo heb ik in De schuur in het duister in het woord moeten verkennen om er later ten volle in terecht te komen, maar dan ook kopje onder te gaan, slechts aan een nylondraad nog hangend.

Voor mij was dit een zeer nuttige ervaring omdat ik het zwart niet kende. Tot drie jaar geleden had ik nog geen enkel conflict meegemaakt, maar niemand kan om het zwart heen; we leven in een duale wereld en juist die dualiteit lanceert je naar groei.

S: Bestaat die verbinding tussen poëzie en groeiproces allang?

M: Ik herinner me goed dat ik op de middelbare school een gedicht moest voordragen. Ik koos 'vers 6' van Paul van Ostaïen. Vooral de regels

**Ik wil bloot zijn en
beginnen**

vond ik zeer indrukwekkend en alhoewel ik toen niet precies kon verwoorden hoe en waarom, herkenbaar. Het gaat over het verlangen alles te willen uitkleden, alle kleren af te leggen. Ik ben zeer goed in het ontkleden van mijzelf en anderen.

Op de middelbare school was daar godzijdank Lucebert. Ik kende vele fragmenten uit mijn hoofd, zijn zang beviel me mateloos en dat was het moment dat ik voorgoed viel voor de poëzie.

S: Je was eerst beeldend kunstenaar. Vanwaar de overstap naar het schrijven?

M: Ik heb veel tentoonstellingen gehad, in Nederland, België, Berlijn, Mexico, maar werd zo moe van het sjouwen met hout, het gedoe rond de opslag van al die werken, steeds naar de Praxis, de Hubo. Al die spullen willen altijd wel iets, verplaatst worden, geschilderd, gezaagd, doodvermoeiend. Dingen kunnen zo dwingend zijn. En loodzwaar, allemachtig. Vooral omdat ik iemand ben die graag weinig heeft en vrij is. Schrijven past me dus veel beter. Ik maak geen kunst meer, enkel verhalen en tekeningen voor mijn zoons, huizen van speculaas, wereldsteden van karton.

Ik heb een schrijfcyclus van ongeveer zes jaar, wat vrij lang is, deels omdat ik steeds zulke grote projecten heb lopen. Een fabriek kopen en verbouwen, reizen en tentoonstellingen, kind krijgen, school opzetten, scheiden, weer een kind en nu een ecodorp. Maar de nieuwste bundel is vrijwel af! Alleen moet ik mijn uitgever nog inlichten...

S: Ik herken me heel erg in de verwondering die uit je poëzie spreekt. De aandacht voor dingen die alledaags gevonden worden, die meestal over het hoofd worden gezien. Draag je die verwondering altijd bij je of moet je die opzoeken? Hoe kijk jij naar de wereld om je heen?

M: Ik kan zeer ontroerd raken door kunst, vooral als ik inzoom op de details, hoe dik of dun de verf op het doek zit, een vorm, een geweldige kleur maar ik kan ook geraakt worden door schijnbaar onbenullige dingen zoals hoe een stoeptegels in de straat ligt. Alsof je ineens de dingen naakt kunt zien en daarmee het wonder dat zich overal in voltrekt.

Ik kan altijd terugkeren naar zachtheid, naar een soort oergevoel van diepe verwondering en kroning van alles wat er om ons heen is en ons doorstroomt, terwijl ik tegelijkertijd contact blijf houden met de illusie waar we allemaal zo in op kunnen gaan. Dat is de basis.

Wanneer ik dat voel, huil ik.

Huil ik en juich ik.

S: In de natuur zijn helpt mij om te schrijven, om die verbinding te voelen die je hierboven omschrijft. Ik heb het gevoel dat natuur voor jou en jouw werk ook heel belangrijk is. Hoe integreer jij natuur in je werk en je leven?

M: Ik heb een enorme dorst naar natuur. Ik zou graag mijn eigen huis bouwen, op de aarde, in de aarde, met takken doorvlochten. Ik wil terug naar simpel en oer, niet Spartaans maar juist vervuld van schoonheid en warmte. Vandaar dat ik een ecodorp op wil zetten. Over de hele wereld schieten dit soort initiatieven schieten momenteel als paddenstoelen uit de grond. Dat is niet vreemd, want we zijn als maatschappij te ver afgedreven van waar het om draait. We zijn eveneens vergeten dat we ook alles kunnen herbezien en opnieuw beginnen.

Ik woon momenteel inderdaad in Arnhem, maar ook in Amougies, een gehucht in Wallonië dicht bij het Kluisbos. Een prachtig bos vol hellingen waar de taalgrens doorheen vast. Ik leef momenteel een ietwat nomadisch leven. Je zou kunnen zeggen dat ik, anno nu, helemaal ben uitgekleeft, maar ik kan me geen betere positie indenken.